

POZIOM WIEDZY KOBIEC CIĘŻARNYCH NA TEMAT ZASAD PROFILAKTYKI ZESPOŁU NAGŁEJ ŚMIERCI ŁÓŻECZKOWEJ

Ewa Merchel 1,3, Nikola Kusio 2,3, Marcelina Jelińska 2,3, Anna Stefanowicz – Bielska 4, Marta Misk 4

1 Studentka, III roku, Kierunku Pielęgniarstwa, Stacjonarne Studia I stopnia, Gdański Uniwersytet Medyczny

2 Studentki, II roku, Kierunku Pielęgniarstwa, Stacjonarne Studia I stopnia, Gdański Uniwersytet Medyczny

3 Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa Pediatricznego, Gdański Uniwersytet Medyczny

4 Pracownia Pielęgniarstwa Pediatricznego, Zakład Pielęgniarstwa Internistyczno-Pediatricznego, Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa, Wydział Nauk o Zdrowiu z Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej, Gdański Uniwersytet Medyczny

WPROWADZENIE

Zespół Nagłej Śmierci Łóżeczkowej (SIDS) jest to nagły i nieoczekiwany zgon dziecka poniżej 1 roku życia, do którego najczęściej dochodzi podczas snu, a przyczyn zgonu nie udaje się ustalić.

CEL PRACY

Celem pracy jest ocena poziomu wiedzy kobiet ciężarnych dotycząca zasad profilaktyki Zespołu Nagłej Śmierci Łóżeczkowej oraz określenie czynników wpływających na poziom wiedzy.

MATERIAŁY

Badania przeprowadzono wśród 172 kobiet ciężarnych Oddziału Patologii Ciąży, Kliniki Położnictwa i Ginekologii, Ginekologii Onkologicznej i Endokrynologii Ginekologicznej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku.

METODY

Wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety. Ankieta składała się z pytań dotyczących danych socjodemograficznych, medycznych oraz 17 twierdzeń dotyczących SIDS.

WYNIKI

Tabela 1. Charakterystyka badanych kobiet

Dane	N (%)	Srednia ± SD/ M (25Q+75Q)	p	
wiek	poniżej < 20 lat	20 (11.6%)	14 (11.5+15)	0.0818
	21-30 lat	77 (44.8%)	15 (13+17)	
	31-40 lat	56 (32.6%)	14 (12.5+16)	
	41-50 lat	19 (11%)	13 (12+15)	
miejsce zamieszkania	miasto	101 (58.7%)	14.3±2.2	0.00016
	wieś	71 (41.3%)	13.3±2.5	
wykształcenie	podstawowe	14 (8.1%)	13 (12+14)	0.0000
	średnie	47 (27.3%)	13 (12+15)	
	zasadniczo zawodowe	26 (15.1%)	14 (13+16)	
	wyższe	85 (49.5%)	15 (13+17)	
rodzaj wykształcenia	medyczne	31 (18%)	15.9±2.0	0.00000
	niemedyczne	141 (82%)	13.7±2.3	
aktywność zawodowa	czynna zawodowo	110 (64%)	14.7±2.1	0.00009
	bierna zawodowo	62 (36%)	13.2±2.6	
liczba ciąż	pierwsza	82 (47.7%)	15 (13+17)	0.0092
	druga	39 (22.7%)	15 (13+16)	
	trzecia	33 (19.2%)	15 (13+16)	
	następna	18 (10.4%)	13 (12+14)	
liczba porodów	pierwszy	32 (18.6%)	14 (13+15,5)	0.0304
	drugi	42 (24.4%)	14,5 (13+16)	
	trzeci	24 (14%)	15 (13+16)	
	czwarty	8 (4.7%)	12,5 (11,5+13,5)	
	piąty	7 (4%)	13 (10+14)	
	następna	59 (34.3%)	15 (13+17)	
liczba dzieci	pierwsze	90 (52.3%)	15 (13+17)	0.0086
	drugie	39 (22.3%)	15 (13+16)	
	trzecie	26 (15.1%)	15 (13+16)	
	czwarte	8 (4.7%)	12,5 (11+13,5)	
	piąte	8 (4.7%)	12,5 (11+13,5)	
	następne	1 (0.6%)	12	

wystąpienie Zespołu Nagłej Śmierci Łóżeczkowej w rodzinie	tak	11 (6.4%)	15 (12+17)	0.975
	nie	161 (93.6%)	14 (13+16)	
uczęszczanie do szkoły rodzenia	tak	85 (49.4%)	14.9±2.0	0.00001
	nie	87 (50.6%)	13.4±2.4	
obecność partnera /męża w szkole rodzenia	tak	65 (37.8%)	14.7±2.0	0.0243
	nie	107 (62.2%)	13.8±2.5	
regularne uczęszczanie na wizyty prenatalne	tak	146 (84.9%)	15 (13+17)	0.0298
	nie	26 (15.1%)	13.5 (12+15)	
regularne rozmowy z ginekologiem na temat czynników ryzyka SIDS	tak	47 (27.3%)	15.4±2.1	0.00002
	nie	125 (72.7%)	13.7±2.3	
regularne rozmowy z położną na temat czynników ryzyka SIDS	tak	47 (27.3%)	16 (15+17)	0.00003
	nie	125 (72.7%)	13 (12+15)	
regularne rozmowy z pielęgniarką na temat czynników ryzyka SIDS	tak	39 (22.7%)	17 (15+17)	0.00000
	nie	133 (77.3%)	14 (12+15)	

Blisko 100% ankietowanych wie, jaka jest definicja Zespołu Nagłej Śmierci Niemowląt, że łożeczka niemowlęce muszą spełniać normy bezpieczeństwa, kobiety w czasie ciąży powinny unikać alkoholu i tytoniu, zaś niemowlę należy chronić przed dymem nikotynowym w otoczeniu. Tylko 92% kobiet wie, że niemowlę powinno być lekko ubrane do snu i nie powinno być przegrzewane.

50% kobiet ciężarnych wie, że karmienie piersią i regularne wizyty patronażowe zmniejszają ryzyko wystąpienia Zespołu Nagłej Śmierci u niemowlęcia. 27.4% ciężarnych poinformowało, że ginekolog lub położna środowiskowo-rodzinna rozmawiała z nimi na temat czynników ryzyka Zespół Nagłej Śmierci Niemowląt.

WNIOSKI

1. Kobiety ciężarne posiadają wysoki poziom wiedzy na temat zasad profilaktyki Zespołu Nagłej Śmierci Łóżeczkowej.
2. Poziom wiedzy kobiet ciężarnych na temat zasad profilaktyki Zespołu Nagłej Śmierci Łóżeczkowej zależy od miejsca zamieszkania, wykształcenia, rodzaju wykształcenia, aktywności zawodowej kobiet ciężarnych oraz liczby ciąż, liczby porodów, liczby posiadanych dzieci, uczęszczania do szkoły rodzenia, obecności partnera/ męża podczas zajęć w szkole rodzenia, regularnych wizyt prenatalnych, regularnych rozmów z ginekologiem/ położną/ pielęgniarką.
3. Edukacja kobiet ciężarnych na temat zasad profilaktyki Zespołu Nagłej Śmierci Łóżeczkowej powinna być prowadzona w trakcie każdej wizyty u położnej i pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej lub ginekologa.
4. Personel medyczny sprawujący opiekę nad kobietami w ciąży, powinien regularnie przekazywać wiedzę na temat zalet karmienia piersią i regularnych wizyt patronażowych.

Mediana wyniku testu z wiedzy wynosiła 14 (13 ÷ 16).